

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Миколаївський національний аграрний університет
Освітня програма	37353 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Миколаївський національний аграрний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	37353
Назва ОП	Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Повозніков Микола Гаврилович, Гончар Юлія Миколаївна, Димань Тетяна Миколаївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	11.11.2020 р. – 13.11.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/tvpptsb/acred/vidomosti.pdf>

Програма візиту експертної групи <https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/tvpptsb/acred/programa-t.pdf>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

В Миколаївському національному аграрному університеті функціонує потужна команда висококваліфікованих фахівців, яка на чолі з керівництвом активно здійснює якісні зміни в освітньому процесі. У відповідності до сучасних вимог вищої освіти формується внутрішньоуніверситетська нормативна база, здійснюється політика публічності, прозорості, вільного доступу до інформації, розроблено інформативний веб-сайт університету. В університеті функціонує система управління якості, яку сертифіковано на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015. Цілі та мета ОНП «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» пов'язані з місією та стратегією ЗВО. Найвплив на формування первинної ОНП зі сторони роботодавців. Організація освітнього процесу, кадровий склад, освітнє середовище загалом уможливають досягнення поставлених цілей та програмних результатів навчання. Водночас за період з 2016 по 2020 р.р. у змісті ОНП не відбулося жодних змін, що, на думку експертної групи, спричинило її невідповідність деяким критеріям. Виявлені недоліки не носять системного характеру, менеджмент, проектна група програми і академічний персонал університету докладають зусиль для її удосконалення і спроможні в короткостроковій перспективі усунути недоліки.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Програма має чіткий регіональний та галузевий контексти, що відображається у тематиці наукових досліджень здобувачів. У 2018 р. систему управління якості МНАУ сертифіковано на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015. В університеті створено сприятливі умови для наукової роботи студентів і викладачів: наявні навчально-науковий виробничий центр, науковий парк, лабораторна база, угоди про співпрацю з провідними науковими і виробничими установами України, кваліфікований науковий супровід, вільний доступ до інформаційних ресурсів, можливість апробації. Для організації навчання активно використовується навчальна платформа Moodle. До реалізації освітньої та наукової складових програми залучено науково-педагогічних працівників, які мають науковий ступінь, вчене звання, кваліфікацію за спеціальністю, що відповідає профілю і напряму освітніх компонентів. Наукові керівники активно формують наукові школи. Майже 10 років в ЗВО успішно функціонує спеціалізована вчена рада із захисту кандидатських і докторських дисертацій за напрямом ОНП (06.02.01 – розведення та селекція тварин, 06.02.04 – технологія виробництва продукції тваринництва). На високому рівні функціонує психологічна служба університету.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Під час формування ПРН не враховано належним чином всі дескриптори НРК, а також досвід аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм. Для ряду обов'язкових освітніх компонентів визначено нерелевантні ПРН. Зміст робочих програм деяких обов'язкових дисциплін відповідає нижчим рівням вищої освіти. Програма вступних іспитів на ОНП, а також робочі програми освітніх компонентів потребують суттєвого оновлення. Не всіх стейкхолдерів освітнього процесу охоплено анкетуванням. У вільному доступі відсутній аналіз опитувань здобувачів освіти щодо якості освітнього процесу. Здобувачі вищої освіти за ОНП та їх наукові керівники не залучені до міжнародних програм академічної мобільності, виконання міжнародних освітніх чи дослідницьких проектів. Ряд нормативних документів, що регулюють різні аспекти освітнього процесу, потребують актуалізації. Недостатньою мірою аспіранти за 204 спеціальністю використовують ресурси навчально-науково-практичного центру та Наукового парку. Матеріально-технічне забезпечення лабораторій факультету, спеціальне програмне забезпечення потребують оновлення. Відсутні належні умови для безперешкодного доступу до освітніх послуг у представників маломобільних груп. Рекомендації: 1) Оновити ОНП, навчальні плани, робочі програми/силабуси дисциплін з урахуванням кращих практик вітчизняних та зарубіжних партнерських ЗВО щодо їх змістового наповнення і структури та у відповідності до третього рівня вищої освіти. 2) Сформулювати ПРН у відповідності до вимог НРК, зокрема стосовно категорій відповідальності та автономії. 3) Ревізувати "Матрицю забезпечення ПРН обов'язковими компонентами ОНП" на предмет чіткої відповідності змісту освітнього компонента ПРН. 4) Скоригувати зміст робочих програм освітніх компонентів на предмет їх чіткої відповідності визначеним ПРН. 5) З метою недопущення дублювань змісту в ОП різних рівнів вищої освіти запровадити на факультеті зібрання, у форматі яких всі стейкхолдери освітнього процесу зможуть колегіально обговорювати і приймати рішення стосовно перегляду і оновлення ОП всіх рівнів за спеціальністю 204. 6) Оновити програму вступних випробувань на ОНП, включаючи список рекомендованих для підготовки до іспиту джерел літератури. 7) Розширити коло стейкхолдерів, які анкетуються на предмет оцінювання якості освіти і освітнього процесу, і забезпечити дієвий зворотній зв'язок з ними. 8) Організувати тренінги з підготовки грантових заявок, мотиваційних листів тощо для участі НПП і здобувачів освіти у міжнародних проектах та програмах академічної мобільності. 9) Якісно та кількісно оновити спеціалізоване обладнання лабораторій, встановити відповідне програмне забезпечення. 10) Забезпечити умови для безперешкодного доступу представників маломобільних груп до всіх сервісів університету. 11) Актуалізувати зміст положень університету та узгодити покликання на перехресні нормативні документи.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Цілі ОНП «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва», яка реалізується в Миколаївському НАУ, у відомостях самооцінювання сформульовано дещо просторікувато і вони полягають у «здобутті знань та умінь у сфері запровадження, аналізу, дослідження, удосконалення та розробки технологій виробництва продукції сільськогосподарського тваринництва та первинної переробки тваринницької сировини, що дасть можливість самостійно здійснювати дослідження цих процесів, розв'язувати складні спеціалізовані технологічні завдання, наукові та прикладні проблеми при впровадженні інновацій у професійну діяльність в умовах динамічного середовища застосовувати набуті компетентності на посадах у сфері запровадження удосконалення та розробки технологій виробництва продукції сільськогосподарського тваринництва та первинної переробки тваринницької сировини». Для чіткого розуміння цілей ОНП всіма стейкхолдерами освітнього процесу, відтак чіткого виконання поставлених перед кожним завдань, проектній групі ОНП бажано викласти цілі програми у простій стислій формі. Загалом визначені цілі ОНП збігаються з Концепцією розвитку університету (<http://www.mnau.edu.ua/dostup/package-of-documents/>).

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

У результаті аналізу змісту ОНП «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва», яка реалізується в Миколаївському НАУ, за період з 2016 по 2020 рр. з'ясовано, що мета ОНП, програмні результати навчання, а також решта складових профілю залишилися незмінними. За поясненням гаранта ОНП, який впродовж 7 років очолював НМК спеціальності «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» та 10 років спеціалізовану вчену раду із захисту кандидатських і докторських дисертацій в МНАУ за напрямками спеціальності 204, на етапі проектування ОНП у 2016р. до формулювання цілей і ПРН було залучено ряд провідних фахівців галузі – директорів кількох НДІ НААНУ, генерального директора СТОВ «Промінь» Миколаївської області С.Є. Ясевіна, а також враховано побажання голови наглядової ради МНАУ президента НААНУ, акад. Гадзала Я. М. щодо унормування в науковій складовій ОНП обов'язкової діяльності аспірантів у міжнародних проектах і мобільності. Відтак, проектна група вважала недоцільним змінювати виважений, на їх думку, первинний варіант ОНП і оновлювала програму лише в частині змісту освітніх компонентів. Експертна група мала змогу ознайомитися зі змістом витягів із протоколів засідань кафедри технології виробництва продукції тваринництва, ради факультету технології виробництва і переробки продукції тваринництва, стандартизації та біотехнології (ТВППТСБ), вченої ради МНАУ за п'ять останніх років, на яких обговорювалися питання стосовно змісту ОНП і вносились пропозиції щодо удосконалення змісту робочих програм дисциплін. Потреби заінтересованих сторін у ЗВО вивчаються також за допомогою анкетування. ЕГ ознайомила з змістом ряду анкет і їх аналізом, наданими на запит, який показав високий рівень задоволеності респондентів освітнім процесом на ОНП, хоча через малу кількість опитуваних (3 особи) результати не є валідними і не забезпечують анонімності. Інтерв'ю з роботодавцями, аспірантами, науковими керівниками та НПП засвідчили їх готовність долучатися до подальшого удосконалення програми.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Ознайомлення з відомостями самооцінювання та інтерв'ювання в різних фокус-групах дало змогу дійти висновку, що цілі та програмні результати ОНП у цілому визначаються з урахуванням галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних освітніх програм, що реалізуються в науково-дослідних інститутах НААН, зокрема Інституті розведення і генетики тварин, Інституті тваринництва степових районів НААНУ. Водночас досвід аналогічних зарубіжних програм не враховано. Експертна група відзначає також неповну відповідність представленої ОНП сучасним тенденціям розвитку спеціальності, про що свідчить відсутність у робочих програмах дисциплін тем, що висвітлюють трендові наукові напрями (нутрігеноміка, біоінформатика, нанотехнології в агропромисловому виробництві, геномна селекція та ін.) та надто обмежене використання сучасних літературних джерел.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого

стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» третього рівня вищої освіти наразі відсутній, тимчасом наявний проєкт стандарту. Програмні результати навчання, визначені в ОНП, загалом відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для 8 кваліфікаційного рівня в редакції постанови КМУ №519 від 25.06.2020 р., зокрема в частині знань та умінь, однак не повністю враховано вимоги відповідальності та автономії. Так, компонентами не передбачено формування здатності до безперервного розвитку та самовдосконалення; здатності демонструвати інноваційність, високий ступінь самостійності. ПРН освітньо-наукової програми, яка реалізується МНАУ, не редагувались на відповідність проєкту Стандарту вищої освіти за спеціальністю 204. На підставі інтерв'ювання здобувачів освіти, їх наукових керівників, науково-педагогічних працівників і роботодавців експертна група дійшла висновку, що освітній процес за ОНП, що реалізується в МНАУ, загалом уможливило досягнення більшості ПРН, визначених як у проєкті Стандарту, так і в ОНП, що акредитується.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

ОНП враховує регіональний та галузевий контексти. Менеджмент університету має чітке бачення перспектив розвитку ОНП, цілеспрямовано реалізує Концепцію розвитку МНАУ.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Під час формулювання цілей і програмних результатів ОНП не враховано досвіду вітчизняних та зарубіжних університетів, які реалізують аналогічні освітні програми. Мало уваги приділено таким категоріям НРК як відповідальність і автономія. Відсутні пропозиції роботодавців-підприємців щодо змін у ОНП з урахуванням тенденцій ринку впродовж 2017-2020 р.р. Рекомендації: 1) Під час формування цілей і програмних результатів ОНП враховувати досвід вітчизняних та зарубіжних ЗВО, які реалізують аналогічні освітні програми. 2) Під час формулювання ПРН врахувати вимоги НРК, зокрема стосовно категорій відповідальності та автономії. 3) Урізноманітнити склад залучених до перегляду ОНП роботодавців з урахуванням розгалуженої мережі наявних партнерських зв'язків.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Зважаючи на наведені сильні сторони та позитивні практики і незначні слабкі сторони за підкритеріями 1.2-1.4, які можливо виправити впродовж короткого терміну, експертна група дійшла висновку, що ОНП за спеціальністю 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» відповідає рівню В за Критерієм 1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг освітньої складової ОНП 2016-2020 рр. становив 60 кредитів ЄКТС, при цьому 15 кредитів було віднесено до вибіркової складової, що становить 25 % від загальної кількості кредитів ЄКТС. У складі обов'язкових освітніх компонентів 4 кредити відведено на екзаменаційну сесію та 4 кредити – на Педагогічну практику. Кількість кредитів відповідає ст. 5 ЗУ «Про вищу освіту», Постанові КМУ від 23.03.2016 р. №261 про затвердження «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), Методичним рекомендаціям щодо розроблення стандартів вищої освіти, затвердженим наказом МОН 01.06.2016 № 600)». Стандарт вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва відсутній, однак з 2019 р. наявний проєкт стандарту, і ОНП за

обсягом відповідає його вимогам. Водночас спостерігається неузгодженість обсягу окремих освітніх компонентів (кількості годин практичних занять, консультацій та самостійної роботи) у навчальному плані та робочих програмах окремих дисциплін, зокрема «Педагогіка вищої школи», «Іноземна мова за професійним спрямуванням», «Історія розвитку зоотехнії», «Системний підхід використання методів математичного моделювання», «Спеціальні інформаційні системи і технології».

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОНП має рекомендовану структуру і забезпечує обов'язковими компонентами більшість програмних компетентностей і результатів навчання. Всі освітні компоненти ОНП методично забезпечено, про що свідчить зміст робочих програм дисциплін (<https://www.mnau.edu.ua/faculty-tvpptsb/faculty-disc>). Обов'язкові компоненти розділено на цикли загальнонаукової, спеціальної, дослідницької, мовної і практичної підготовки (<https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/tvpptsb/np/np204dfonp10-20.pdf>). За період з 2016 р. донині перелік освітніх компонентів не змінювався. Блок вибіркових дисциплін містить 10 компонентів, кожен з яких має обсяг 15 кредитів, відтак здобувач має змогу обрати лише одну дисципліну. Назви компонентів у зазначеному блоці збігаються з назвами дисциплін, які викладаються на нижчих рівнях вищої освіти (Генетика, Біотехнологія, Мікробіологія та ін). Для ряду обов'язкових компонентів у «Матриці відповідності ПРН, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання» відомостей самооцінювання прописано нерелевантні ПРН. Напр., для «Біотики» у матриці передбачено ПРН32 – «На підставі технологічної документації, використовуючи чинну нормативно-правову базу, контролювати дотримання безпеки праці учасниками трудового процесу», для «Педагогіки вищої школи» – ПРН7 «На основі знань про загальні правила фонетики, порядок слів у реченні, особливості вживання та перекладу на українську мову інфінітивних конструкцій...». Всі вибіркові компоненти мають професійне спрямування, відповідають тематиці досліджень аспірантів, водночас пропозиції з інших ОП відсутні. Робочі програми дисциплін містять перелік знань і умінь, які не прив'язані чітко до ПРН, визначених в ОНП, причому останніх, на думку ЕГ, у програмі забагато (34 для обов'язкових компонентів плюс по 5 для кожного вибіркового компонента), що ускладнює оцінювання результатів навчання здобувачів. Напр., для дисципліни «Організація проведення наукових досліджень» передбачено досягнення 23-х ПРН, тимчасом у змісті РП дисципліни цього не відображено - не зазначено ПРН і відповідних тем занять. Програми дисциплін професійного спрямування часто дублюють контент ОП нижчих рівнів ВО. Аналогічна ситуація з «Іноземною мовою». Зміст вибіркового компонента «Технологія виробництва продукції тваринництва» дублює зміст обов'язкового компонента «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва», причому останній не містить елементів переробки. Списки базової рекомендованої літератури ряду дисциплін містять застарілі джерела, іноді 40-річної давнини, нечинні законодавчі документи та ін. За поясненням гаранта ОНП, до відомостей самооцінювання долучено робочі програми дисциплін, які було розроблено на 2019-2020 н.р. На момент проходження експертизи в ЗВО вже було затверджено оновлені робочі програми на 2020-2021 н.р. До системи Нацагентства завантажено оновлені робочі програми 6 дисциплін, однак ряд зазначених вище недоліків у них залишилися.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Аналіз ОНП та робочих програм дисциплін дає змогу стверджувати, що зміст ОНП відповідає предметній області спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство». Результати навчання за освітніми компонентами, визначеними ОНП, дають змогу здобувачам виконати під керівництвом наукового керівника наукове дослідження за визначеним об'єктом дослідження. Обов'язкові і вибіркові компоненти охоплюють основні напрями спеціальності 204. Водночас наявність у блоці вибіркових дисциплін таких компонентів як Рибництво, Біотехнологія, Екологія, Мікробіологія, Фізіологія людини і тварин, Гігієна тварин та ветеринарна санітарія, які пропонуються здобувачу в обсязі 15 кредитів ЄКТС кожний, дає підстави припускати міждисциплінарність ОНП.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти в МНАУ унормовано «Положенням про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук» та «Положенням про порядок реалізації права на вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти», розміщених у розділі «Нормативні документи» веб-сторінки університету за покликанням <https://www.mnau.edu.ua/dostup/package-of-documents/>. Блок вибіркових дисциплін ОНП містить 10 компонентів, однак, з огляду на те, що обсяг кожного з них становить 15 кредитів (25 % від загального обсягу освітньої складової), аспірант має змогу обрати лише одну дисципліну, що, на думку ЕГ, обмежує можливість вибору. Вибіркові дисципліни в індивідуальних навчальних планах аспірантів дотичні до тематики їх наукових досліджень, однак серед них є такі, що не користуються попитом упродовж тривалого часу, зокрема Рибництво, Мікробіологія,

Фізіологія людини і тварин (затребуваною дисципліною є Розведення і селекція тварин, що підтверджено її наявністю в індивідуальних навчальних планах аспірантів різних років вступу Маташнюка Ю. та Шевчук Н.). Доцільно було б замінити непопулярні дисципліни на такі, що деталізують затребувані напрями, а також дисципліни з інших ОП, у тому числі нижчих рівнів освіти. Крім того, у вибіркового блоці відсутні компоненти, які мають безпосереднє спрямування на формування соціальних навичок/ загальних компетентностей. Під час інтерв'ювання здобувачі третього (освітньо-наукового), а також другого (магістерського) рівнів вищої освіти виявили обізнаність щодо процедури вибору дисциплін, їх обсягу, а також змогли обґрунтувати власний вибір.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОНП і навчальний план передбачають проходження здобувачами педагогічної практики. Відповідно до «Положення про педагогічну практику аспірантів у МНАУ», загальний її обсяг становить 120 год, з яких 100 годин – навчально-методична робота (підготовка до занять, методична робота, відвідування та аналіз занять, відвідування консультацій, керівництво різними видами практик студентів та стажування слухачів), 20 годин – аудиторне навантаження (проведення лекцій, семінарів, практичних занять). Водночас у навчальному плані ОНП, що акредитується, зазначається дещо інший розподіл годин практики – 104 год практичних занять, 8 год консультацій, 8 год самостійної роботи. У звіті про проходження педагогічної практики аспірант 3-го курсу Фаустов Р. помилково звітується за 34 год. За поясненням гаранта, педагогічна практика проходить у 2-х семестрах, у першому підсумковим контролем є залік, у другому – звіт. Крім суто педагогічної практики, до обліку її годин входять 6 год участі у методичних семінарах кафедр, 2 год участі у засіданнях кафедри, 8 год – самостійна робота. Тобто за семестр обсяг педагогічної практики становить 52 год (36+6+2+8), а аспірант має звітувати за 36 год. В ОНП не передбачено ПРН, які досягаються проходженням педагогічної практики. Крім того, наукова складова ОНП загальним обсягом 180 кредитів ЄКТС передбачає практичну підготовку аспіранта під час проведення наукових досліджень в обсязі 132 кредити. Практична підготовка здобувачів усіх рівнів вищої освіти здійснюється у структурних підрозділах університету, філіях кафедр на базі аграрних підприємств Миколаївської області та освітньо-наукових установ. Наявні угоди про творче та науково-практичне співробітництво з ними. На веб-сторінці кафедри технології виробництва і переробки продукції тваринництва розміщено інформацію про бази практик, філії кафедр на виробництві (https://www.mnau.edu.ua/faculty-tvpptsb/kaf-tvpt/#header_science).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Набуття соціальних навичок в ОНП реалізується передусім у рамках таких дисциплін як «Філософія науки» та «Іноземна мова за професійним спрямуванням», а також під час Педагогічної практики в освітній складовій та практичної підготовки в науковій складовій ОНП. Аспіранти отримують також навички роботи в команді, спілкування і вміння вирішувати проблемні ситуації під час щосеместрових звітувань на засіданні кафедри, участі в науково-практичних конференціях, діяльності науково-творчого товариства молодих науковців (<https://www.mnau.edu.ua/nauk-rob/ntt/>), виконуючи дослідження на базі партнерських установ. Набуття soft skills може сприяти участь здобувачів освіти у різноманітних творчих колективах, 6 з яких мають звання народних (<https://www.mnau.edu.ua/stud/tvorchi-kolektivi-studentiv/>).

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт за спеціальністю 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Ознайомлення з навчальним планом (<https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/tvpptsb/np/np204dfonp10-20.pdf>) і робочими програмами дисциплін (<https://www.mnau.edu.ua/faculty-tvpptsb/faculty-disc>), а також інтерв'ювання здобувачів освіти підтвердили відповідність обсягу ОНП фактичному навантаженню аспірантів. Співвідношення між аудиторними годинами і самостійною роботою за більшістю освітніх компонентів становить приблизно 3 : 1. Аудиторне тижневе навантаження аспіранта нерівномірно розподілено за семестрами. Так, у 2 семестрі тижневе навантаження становить 24 год, у 4 – 9 год, що обґрунтоване співвідношенням навчальної та наукової складової впродовж навчання. На думку ЕГ, аудиторне навантаження для аспірантів є дещо завищеним. Водночас гарант ОНП, наукові керівники аспірантів, НПП вважають сплановане навантаження обґрунтованим для досягнення цілей та ПРН програми.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Навчання здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» у МНАУ за дуальною формою не передбачено. Водночас на інших рівнях вищої освіти ЗВО зорієнтований на впровадження зазначеної форми навчання і має розроблене відповідне Положення (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/009.pdf>).

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Сильними сторонами ОНП за Критерієм 2 можна вважати повну відповідність змісту програми предметній області спеціальності 204.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

До слабких сторін слід віднести відсутність чіткої відповідності між ПРН і рядом освітніх компонентів; часткову невідповідність змісту деяких освітніх компонентів третьому (освітньо-науковому) рівню; обмеження повноцінного вибору дисциплін, відсутність у блоці вибіркового компонента з інших ОП; недостатню представленість у змісті освітніх компонентів новітніх наукових напрямів і сучасних джерел літератури, в т. ч. іноземних; надмірну частку аудиторних занять як для третього рівня вищої освіти. Рекомендації: 1) Скоригувати зміст програмних результатів навчання у відповідності до дескрипторів 8 рівня НРК і беручи до уваги досвід аналогічних вітчизняних ОНП. 2) Передбачити релевантні ПРН для освітніх компонентів ОНП. 3) Прописати ПРН, які забезпечуються педагогічною практикою. 4) Ревізувати робочі програми дисциплін циклу спеціальної підготовки на предмет дублювання змісту. 5) Оновити зміст освітніх компонентів, уникаючи дублювання контенту ОП нижчих рівнів вищої освіти. 6) Надати можливість здобувачам освіти вибирати освітні компоненти з інших ОП, у т. ч. нижчих рівнів вищої освіти та тих, що формують соціальні навички. 7) Зменшити обсяг аудиторних занять здобувачів на користь самостійної роботи.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень Е

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

З огляду на суттєвість наведених слабких сторін і недоліків ОНП, зокрема за підкритеріями 2.2 і 2.4, а також частково 2.8, експерта група дійшла висновку про умовну відповідність програми Критерію 2.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання до аспірантури (<https://drive.google.com/drive/folders/111n6qYpsPjvp5yjHT3zDgVRpOLHZlmC9>) є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному сайті ЗВО. Уся інформація про строки, умови проведення вступних випробувань, нормативні документи щодо порядку вступу до аспірантури, вичерпний перелік та порядок прийому документів представлено у зрозумілій, лаконічній формі на сторінці відділу аспірантури (https://pk.mnau.edu.ua/graduate/pravyila_vstupu/#aspirantura), що є позитивною практикою. Програми фахового вступного іспиту та додаткового вступного іспиту з дисципліни «Годівля тварин і технологія кормів» 2020р., програма іспиту з іноземної мови 2017р, вступного іспиту з дисципліни «Філософія» також 2017р. розміщено у відкритому доступі на сайті (https://pk.mnau.edu.ua/graduate/programy_ispitiv_do_aspiranturi/).

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

1. Правилами прийому вступні випробування визначено у формі вступного іспиту зі спеціальності, іноземної мови та філософії, складених у рік вступу. Для вступників за відмінною від уже здобутої раніше спеціальністю призначаються додаткові вступні іспити з дисципліни «Годівля тварин та технологія кормів». Для ОНП, що акредитується, ЗВО визначив вагу окремих вступних випробувань: спеціальність – 0,4; іноземна мова – 0,3; філософія – 0,3. Водночас відсутні будь-які уточнення щодо ваги додаткового іспиту для здобувачів за іншою здобутою раніше спеціальністю, який проходить окремо від решти випробувань перед спеціальною фаховою комісією (https://pk.mnau.edu.ua/files/aspirantura_i_doktorantura/nakaz_dod_ispity.pdf). 2. Програма вступного іспиту 2020 р. зі спеціальності (https://pk.mnau.edu.ua/files/aspirantura_i_doktorantura/p_isp_tvr.pdf), при порівнянні з програмою 2019 р., наданою на запит ЕГ, не зазнала суттєвих оновлень. Вступні випробування складено з 50 відкритих питань та переліку з 20 тем рефератів зі спеціальності, вимоги щодо структури та оформлення яких відсутні, як і рекомендації щодо обсягу відкритої відповіді. Рекомендовані літературні джерела, які датуються 80-90-ми р.р., не забезпечують врахування новітніх здобутків у галузі. Відсутні покликання на іноземні джерела, що протирічить ідеї міжнародної наукової інтеграції. Недоліком є відсутність покликань на електронну версію цих літературних джерел, що ускладнює підготовку до вступних випробувань для вступників з інших ЗВО. 3. Форма складання вступних випробувань з іноземної мови – усна. Програму випробувань (https://pk.mnau.edu.ua/files/aspirantura_i_doktorantura/p_isp_inmov.pdf) розроблено ще у 2017 р. Вона не містить рекомендацій для підготовки та переліку питань з французької мови, тимчасом згідно наказу про допуск до вступних іспитів від 28.08.2020 р. (https://pk.mnau.edu.ua/files/aspirantura_i_doktorantura/nakaz_dopusk.pdf) для 2-х абітурієнтів 2020 р. вступу було передбачено іспит саме з французької мови. У складі комісії (https://pk.mnau.edu.ua/files/aspirantura_i_doktorantura/nakaz_predm_kom.pdf) відсутні НПП зі знанням французької мови, хоча до перевірки робіт було неофіційно долучено НПП відповідної спеціалізації. Програма випробувань не передбачає оцінювання грамотності письма, що є актуальним, з огляду на необхідність публікацій іноземною мовою. 4. Програма вступного іспиту з філософії (https://pk.mnau.edu.ua/files/aspirantura_i_doktorantura/p_isp_filosof.pdf) не містить інформації про форму проведення іспиту, критерії оцінювання, рекомендованих джерел літератури і представлена у вигляді переліку питань, винесених на іспит. 5. Згідно з Дод. 8 Правил прийому від 23.12.2019 р. у програмах мають міститися критерії оцінювання, структура оцінки і порядок оцінювання підготовленості вступників, чого не дотримано у програмах фахових вступних випробувань, додаткових та філософії.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура визнання здобутих в іноземних ЗВО ступенів вищої освіти або пройдених періодів навчання регламентується «Положенням про комісію з визнання здобутих в освітніх установах ступенів вищої освіти та наукових ступенів» від 29.05.2017р. та «Положенням про порядок перезарахування результатів навчання у МНАУ» від 25.02.2020р., де представлена деталізована процедура визнання документів таких осіб. Згідно з п.12 «Положення про організацію освітнього процесу у МНАУ» від 25.02.2020 р., передбачається визнання РН з обов'язкових та вибіркокових дисциплін як у повному обсязі, так і частково чи асиметрично за програмами академічної мобільності у таких формах: навчання за програмами академічної мобільності; мовного стажування; навчально-наукового стажування; практики; літніх та інших шкіл, але тільки за умови визнання МНАУ такого навчального досвіду до початку реалізації програм академічної мобільності. Однак зазначені Положення не передбачають перезарахування РН, здобутих у результаті прослуховування курсів, семінарів, вебінарів, лекторіїв у вітчизняних чи іноземних ЗВО. Випадків визнання результатів навчання на практиці не було. Необхідним є стимулювання участі здобувачів у програмах академічної мобільності та включення процедури визнання РН, здобутих у статусі слухача у вітчизняних та іноземних ЗВО при наступному перегляді існуючого положення.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Розділ, в якому прописано процедуру визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті у МНАУ, наявний у «Положенні про порядок перезарахування результатів навчання у МНАУ» (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/275.pdf>). У документі наведено визначення інформальної освіти, однак не деталізовано, які види інформальної освіти можуть бути зараховані. З такими питаннями до адміністрації ЗВО дотепер ніхто не звертався. Під час бесіди зі здобувачами освіти з'ясовано, що питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній чи інформальній освіті, для них наразі не актуальне.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

1. Затверджені правила прийому на навчання за ОП чіткі та зрозумілі, не містять дискримінаційних положень, оприлюднені на офіційному сайті ЗВО у відкритому доступі. Інформація, представлена на веб-сторінці відділу аспірантури, є повною, лаконічною та змістовною. 2. Визнання сертифікатів на підтвердження рівня знань з іноземної мови на рівні B2 та вище при вступі.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

1. Програма вступних випробувань зі спеціальності містить покликання на застарілі літературні джерела, не орієнтована на міжнародний досвід у галузі, містить багато неточностей. Не містить інформації про форму представлення, змістове наповнення, строки підготовки реферату та форми його оцінювання, а також критеріїв оцінювання відкритих теоретичних письмових питань. 2. Програма вступних випробувань з іноземної мови не містить інформації щодо проведення іспиту з французької мови, а у складі комісії не передбачено НПП зі знанням французької мови. 3. У градації ваги окремих вступних випробувань відсутні умови врахування ваги додаткового іспиту для здобувачів за іншою, здобутою раніше, спеціальністю. 4. Не дотримано вимог Правил прийому щодо розроблення програм вступних випробувань. 5. Процедура перезарахування РН, здобутих у неформальній освіті, є надто складною, що перешкоджає реалізації Положення на практиці. Рекомендації: 1) Оновити зміст програм вступних випробувань, в т. ч. перелік рекомендованих для їх складання джерел літератури; 2) Для створення однакових умов вступу сформувані базу джерел літератури в репозитарії або організувати роботу електронної бібліотеки з вільним доступом; 3) Розробити програму та сформувані комісію для проведення випробувань з французької мови. 4) Запровадити письмову частину іспиту з іноземної мови. 5) Спростити процедуру перезарахування РН, отриманих у неформальній та інформальній освіті.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Наявні недоліки є несуттєвими і можуть бути виправлені в короткий проміжок часу шляхом актуалізації наведеної на сайті інформації, оновлення програм вступних випробувань та внесення змін до поточної редакції Положення щодо перезарахування РН, здобутих поза МНАУ, тому рішенням експертної групи за Критерієм 3 присвоєно рівень відповідності «В».

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

В ОНП 2016, 2017, 2018, 2019 рр. для досягнення заявлених ПРН застосовуються різноманітні методи навчання (наочні ілюстративні методи із застосуванням мультимедійних матеріалів, ділові ігри, тренінги, бесіди, реферативні повідомлення, лабораторні роботи, кейс-методи), що встановлено під час інтерв'ювання у фокус-групах. Для провадження дистанційного та змішаного навчання передбачено використання платформ Moodle, Zoom, мобільного додатку Viber, e-mail. У фокус-групах аспірантів та НПП з'ясовано, що студентоцентрований підхід реалізується у виборі наукового напрямку дисертаційного дослідження до зарахування на навчання з наступним обранням відповідних вибіркового дисциплін. Однак, зважаючи на те, що теми дисертаційних досліджень аспірантів за 2016-2020 рр. присвячено вивченню ВРХ (3 роботи), свиней (4) та кролів (1), реальні потреби та наукові інтереси здобувачів не враховано під час формування комплексу вибіркового дисциплін та їх робочих програм. ОНП не містить вузькоспеціалізованих дисциплін, що відповідають обраному науковому напрямку. Натомість, пропонувані ВБ є загальними, РП переважно містять перелік тем, що відповідають бакалаврському рівню. На підтвердження студентоцентрованого підходу, безпосередньо в процесі викладання дисциплін, свідчить встановлений факт під час інтерв'ювання НПП та здобувачів, що заняття за ОК9 «Іноземна мова за професійним спрямуванням» присвячені роботі з фаховими науковими текстами, формуванню специфічного категоріального апарату згідно з темою дисертаційного дослідження. Однак зазначені види робіт не передбачено РП цієї дисципліни.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабусу або в інший подібний спосіб).

У системі Moodle розміщено одночасно навчальні курси для усіх рівнів освіти за належністю до кафедри, за якою закріплено дисципліну (<https://moodle.mnau.edu.ua/course/index.php?categoryid=30>). Відсутні коротке резюме курсів, вказівка на викладача за 13 дисциплінами з 20, передбачених ОП. Оцінити наповнення цих курсів не вдалося можливим через необхідність наявності спеціального доступу до системи. ОНП 2016, 2017, 2018, 2019 р., а також НП на 2019-2020 н.р. і 2020-2021 н.р. наведено за лінком: <https://www.mnau.edu.ua/faculty-tvpptsb/faculty-okr/>. НП на 2019-2020 н.р. помилково названо як «НП на 2016-2019». На сайті випускової кафедри розміщено покликання на РП/силабуси на Google Disk (<https://drive.google.com/drive/folders/1Y-LFEIIq2oxlOkcR216SzxwLROy2EMvm>). До кабінету акредитаційної справи було завантажено винятково РП 2019 р. для усіх дисциплін за ОНПу відомостях про самооцінювання надано покликання на 2 силабуси для ОК4 та ВБ2.1, обидва затверджено 27.03.2020 р. На момент проведення акредитації на Google Disk розміщено силабуси для ОК4, ОК7 і ВБ1.1 у кількох екземплярах, з різним наповненням, з візою та без неї, що дезорієнтує потенційного здобувача. Наприклад, силабус для ОК4 за покликанням <https://www.mnau.edu.ua/files/structure/faculties/ftvppsbsilabus/2019-2020/tvppt.pdf> суттєво відрізняється від силабусу для того самого ОК4 за покликанням <https://drive.google.com/drive/folders/1fdy-kwHyYad2jUoUJI7H39PLO8jWNG82> розподілом навантаження, критеріями оцінювання, однак обидва мають однаковий застарілий перелік джерел літератури. Для того самого ОК4 21.04.2020 р. (через місяць після затвердження силабусу) розроблено РП дисципліни і розміщено також на Google Disk (https://drive.google.com/drive/folders/1zYV2vInEQQ1UpfNTeAwjGx_5idvaiMx), що відрізняється структурою та оформленням документа. Здобувачів інформують про особливості навчального процесу та оцінювання результатів безпосередньо на першому вступному занятті. Здобувачі зазначили, що РП розміщено в кабінеті дисципліни у системі Moodle; гарант та НПП поінформували ЕГ, що на сайті кафедри також є покликання на РП/силабуси, розміщені на Google Disk (<https://www.mnau.edu.ua/faculty-tvpptsb/kaf-tvpt/#1545220177391-ab1a898e-cfad2ad9-88a7>). Додатково тільки для рівня PhD 204 напряму на головній сторінці факультету продубльовано РП (<https://www.mnau.edu.ua/faculty-tvpptsb/faculty-disc>). Для інших ОНП рівня PhD, зокрема для спеціальностей 162 і 181, а також 204 для аспірантів-іноземців, що реалізуються на факультеті, відсутні РП/силабуси за покликанням. Відтак, ЕГ робить висновок, що розміщення на сайті факультету РП є заходом, приуроченим до акредитації ОНП (документ «Кр. 4.2» - довантажений до звіту ЕГ). Розклад занять у відкритому доступі представлено на сайті (https://www.mnau.edu.ua/files/rozklad/20_21/df/skan-rozklad.pdf).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Аспіранти беруть участь спільно зі своїми науковими керівниками у НДР, що пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження. Відповідні документальні підтвердження ЗВО завантажив до кабінету справи у блок «Запити та відповіді» як відповідь щодо запиту №1 ЕГ п. 10. Більшість досліджень дисертаційних робіт, зі слів аспірантів, проводяться безпосередньо на потужностях підприємств-партнерів, а не в лабораторіях ЗВО. У МНАУ діє Науково-творче товариство молодих науковців (<https://www.mnau.edu.ua/nauk-rob/ntt/>), де заступником голови товариства є аспірант 4 року навчання за цією ОНП. Однак покликання на документи «Протоколи» та «Звіти НТТМН» не активні, відсутні також будь-які публічні підтверджувальні дані щодо участі аспірантів у діяльності товариства. Аналіз переліку опублікованих тез конференцій аспірантів підтвердив географічне розмаїття публікацій. В ЗВО з 2006 р. діє навчально-науково-практичний центр (<https://www.mnau.edu.ua/structure/nprc-mnau/>), основною ціллю якого є практичне навчання та проведення досліджень. Під час інтерв'ювання аспірантів встановлено, що здобувачі 2016-2020 років вступу наразі не проводили дослідницьких робіт на базі центру. Керівник центру відзначав участь аспірантів у різних проєктах, однак йшлося про представників інших ОНП. Наявне оснащення лабораторій не дає змоги провести ґрунтовні експериментальні дослідження на сучасному рівні, тому дисертаційні дослідження виконуються переважно на потужностях підприємств і установ, з якими укладено угоди про співпрацю.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Оновлення ОП та РП і силабусів згідно переліку дисциплін за ОП у МНАУ до 2020 р. визначалося рядом методичних вказівок, які згодом було сформовано у вигляді: «Положення про порядок розробки і затвердження робочих програм з навчальних дисциплін у МНАУ» від 25.02.2020 р. (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/282.pdf>); «Положення про порядок розроблення, затвердження, моніторинг та перегляд освітніх програм у МНАУ» від 25.02.2020р. (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/269.pdf>); «Положення про силабуси навчальних дисциплін» від 25.02.2020р. (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/276.pdf>). Діючими положеннями передбачено щорічне оновлення РП та не регламентується періодичність перегляду силабусів. Застарілі рекомендовані джерела літератури у наявних РП піддали сумніву факт їх щорічного оновлення. Наприклад, літ. джерела для ВБ2.1.1 датуються 1989-2014 рр.; ВБ2.1.2 – 1969-2012 рр.; ВБ2.1.3 – 1979-2015 рр.; ВБ2.1.4 - 1973-2010 рр. Зауваження справедливе і для блоку обов'язкових дисциплін. Наприклад, за ОБ1.3.4 передбачено тему «Сучасні технології навчання», тимчасом літ. джерела належать до періоду 1976-2000 рр. Розробник РП для ОБ1.1.1 «Філософія науки» запланував включення до РП на 2020-2021 н.р. теми «Академічна доброчесність», що була би актуальною і для аспірантів попередніх років вступу. Решта НПП запевнили, що

здійснюють регулярне оновлення безпосередньо лекційних матеріалів у рамках оновлення РП. Відповідно до ОБ1.3.2, передбачено вивчення пакетів спеціалізованих програм NCSS, SPSS, StatGraphics, ІНСЕЛ, СЕЛЕКС, ОРСЕК та STATISTICA, однак аспіранти згадали лише STATISTICA. Аспірант Сердюк М. зазначив про використання у роботі власної розробки «Акцент-племенний облік у свинарстві» (<https://www.serdnik.com/akcent-poemnojoj-uchet-v-svinovodst>), що не відображено у РП жодної з дисциплін. Наукові керівники зазначили, що для обробки числових даних при написанні дисертаційних робіт, окрім Excel, здобувачі використовують ряд безкоштовних аналітичних програм, доступних в мережі інтернет (STADIA, PAST, MiniTab). Тим часом їх вивчення не передбачено у РП/силабусах дисциплін.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Під час бесід з фокус-групами було підтверджено, що у МНАУ надається віддалений доступ до міжнародних баз даних Scopus, Web of Science, Springer Nature за покликаннями, розміщеними на веб-сторінці бібліотеки (https://lib.mnau.edu.ua/03_web_of_science_MNAU.htm). Позитивною практикою є створення окремої сторінки з рекомендаціями щодо підготовки матеріалів до опублікування результатів наукових досліджень у журналах цитованих у Scopus та Web of Science (<https://int.mnau.edu.ua/articles/#2>). Зі слів представника Науково-дослідного центру міжнародного співробітництва, у 2019 р. завершився проєкт програми Еразмус+K2 (за отримані кошти закупили комп'ютери та сервери). Впродовж 2020-2022 р.р. заплановано участь у спільному проєкті з університетом Вайєнштефан-Тріздорф за фінансування DAAD, в рамках якого університети працюватимуть над оцифруванням навчальних матеріалів аграрних ЗВО України та Німеччини для організації дистанційного навчання. ЗВО також бере участь у проєкті з вирощування кормових культур та проєкті «Бізнес-розвитку і плодоовочівництва», в рамках якого організували пасіку зі 100 бджоло-сім'ями за канадські інвестиції, де буде реалізовано підготовку бакалаврів. Однак у зазначених проєктах аспіранти за ОНП, яка акредитується, не брали участі. Попри наявність ряду грантових програм (<https://int.mnau.edu.ua/programs/>), численних міжнародних угод про співпрацю (<https://int.mnau.edu.ua/contractual-work/>), за період з 2016 по 2020 р. лише 1 аспірант проходив стажування закордоном (Шевчук Н. разом з науковим керівником Підпалюю Т. В. у Білорусі, 2019 р.).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

1. Аспіранти беруть участь спільно зі своїми науковими керівниками у ряді НДР, що пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження. 2. До складу Науково-творчого товариства молодих науковців входять аспіранти. 3. У зв'язку з переходом на дистанційну форму навчання було оперативно організовано освітній процес з використанням середовища Moodle.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

1. Дисципліни вибіркового блоку, згідно з РП, не є вузькоспеціалізованими і не відповідають заявленому рівню підготовки, відтак, не можуть повною мірою задовольнити наукові інтереси здобувачів. Зміст РП/силабусів не актуалізований згідно вимог часу, літературні джерела - застарілі. 2. Відсутні факти участі аспірантів за ОНП у реалізації проєктів на базі навчально-науково-практичного центру, Наукового парку. 3. Низький рівень інтернаціоналізації ОНП (участь у міжнародних проєктах (відсутні випадки), грантових програмах (відсутні випадки), міжнародних стажуваннях (1 випадок). Рекомендації: 1) З урахуванням специфіки дисертаційних досліджень за ОНП розширити перелік дисциплін, які можуть задовольнити наукові потреби аспіранта і містити провідні наукові напрями предметної області. 2) Актуалізувати рекомендовані для опрацювання літературні джерела. 3) Забезпечити можливість реалізації науково-дослідних робіт за участі аспірантів ОНП в умовах навчально-науково-дослідного центру, Наукового парку МНАУ. 4) Організувати навчання для здобувачів освіти та НПП щодо підготовки грантових заявок.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Зазначені ЕГ недоліки можуть бути виправлені в короткі строки. Зважаючи на співвідношення сильних та слабких сторін і витрати часу, необхідні на врахування зауважень, ЕГ за Критерієм 4 присвоїла рівень В.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів освіти в МНАУ регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/258.pdf>); Положенням про порядок оцінювання здобувачів вищої освіти у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/270.pdf>). Такими формами є залік та іспит. Вони чітко визначені ОНП та навчальним планом для кожного освітнього компонента. Форми і критерії оцінювання чіткі і зрозумілі, дають можливість встановити досягнення здобувачами вищої освіти результатів навчання. Крім того, діє Положення про порядок звітування здобувачів наукового ступеня доктора філософії про виконання індивідуального плану роботи (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/284.pdf>). Інформацію про форми і строки контрольних заходів та критерії оцінювання доводять до здобувачів заздалегідь у різних формах: у робочих програмах дисциплін, на навчальній платформі Moodle, усно кожним викладачем на початку викладання дисципліни, у разі дистанційної форми навчання – з використанням соціальних мереж та додатків Zoom, Viber та ін. Інформацію було підтверджено під час інтерв'ювання в різних фокус-групах.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» третього рівня вищої освіти наразі відсутній. Форма атестації здобувачів вищої освіти, передбачена за ОНП, не має протиріч з проєктом Стандарту вищої освіти України зі спеціальності 204.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Низка нормативних документів, що регламентують проведення контрольних заходів, запобігання та врегулювання конфліктів, порядок ліквідації академічної заборгованості здобувачами вищої освіти, діяльність апеляційної комісії розміщено у вільному доступі на веб-сайті університету в рубриці Документи щодо регулювання освітнього процесу розділу Нормативні документи (<https://www.mnau.edu.ua/dostup/package-of-documents/>). Під час інтерв'ювання в різних фокус-групах підтверджено поінформованість здобувачів щодо процедур їх оцінювання, ліквідації академічної заборгованості, а також про відповідальність за академічно недоброчесну поведінку під час проведення контролю знань. Позитивною практикою є використання платформи Moodle для проведення контрольних заходів. Під час спілкування із фокус-групою аспірантів отримано підтвердження систематичного контролю знань за всіма складовими ОНП. Атестаційні заходи з оцінювання виконання плану індивідуальної наукової роботи аспірантів проводяться систематично двічі на рік. Для всіх здобувачів вищої освіти забезпечено однакові умови, єдині критерії оцінювання і завчасне оприлюднення строків здачі контрольних заходів. Аспіранти спеціальності 204 до апеляційної комісії наразі не зверталися. Під час інтерв'ювання як аспірантів, так і магістрантів факультету ТВППТСБ вони зазначали про відсутність конфліктних ситуацій під час навчання, а також припускали можливість звернення зі скаргами (у разі їх виникнення) до представників адміністрації факультету та університету, а також органів студентського самоврядування.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Керівництво та колектив МНАУ системно підходять до запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових, науково-методичних, кваліфікаційних та навчальних роботах у МНАУ. Це регламентується Кодексом академічної доброчесності (https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/15_02/kodeks_akad_dob.pdf), Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/259.pdf>), та Кодексом корпоративної культури (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/constituent-and-local-documents/codecs.pdf>), яких мають дотримуватися усі НПП та здобувачі вищої освіти. Для перевірки наукових робіт на академічний плагіат в

університеті використовуються онлайн-сервіси Unicheck (<https://unicheck.com/>). Необґрунтованим вважаємо визначення максимальних рівнів текстових збігів (40-50 %) у кваліфікаційних роботах, як це прописано у розділі “Критерії оцінювання плагіату в роботах” Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату, оскільки це “програмує” автора на використання запозичень. Згідно з Положенням, перевірка на дотримання академічної доброчесності здійснюється співробітником відповідного підрозділу ЗВО (наукові статті подають до науково-дослідного відділу; дисертаційні роботи – до спеціалізованих вчених рад). Однак у наданих на запит ЕГ зразках дисертаційних робіт, що перевірені на наявність плагіату, відсутні виділення сталих виразів, формулювань, понять, що може свідчити про втручання у роботу програми. Крім того, у нормативних документах не йдеться про фахові комісії, які мають приймати остаточне рішення про наявність/відсутність плагіату. На запит ЕГ ЗВО надав декілька Unicheck-звітів про перевірку авторської оригінальності наукових публікацій, в т. ч. статті аспіранта ОНП Маташнюка Ю. В жодному випадку рівень текстових збігів не перевищував 6 %.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Контрольні заходи заздалегідь оприлюднюються, є доступними для всіх учасників освітнього процесу, а критерії їх оцінювання в ОНП є чіткими і зрозумілими. Політика, стандарти і процедури в МНАУ направлені на дотримання академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Здобувачі освіти недостатньо поінформовані стосовно інших, крім плагіату. На нашу думку, основна увага приділяється лише плагіату і дещо нижча інформованість здобувачів освіти стосовно інших складових академічної доброчесності і відповідальності за їх порушення. Здобувачі освіти та органи студентського самоврядування недостатньою мірою залучені до процесів забезпечення якості освіти. Рекомендації: Приділити більшу увагу популяризації принципів академічної доброчесності і питанням відповідальності за порушення зазначених принципів.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Зважаючи на наведені сильні сторони і незначні слабкі сторони за підкритерієм 5.4, експертна комісія дійшла висновку, що ОНП за спеціальністю 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» обґрунтовано за Критерієм 5 відповідає рівню В.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз кадрового складу, який забезпечує навчальний процес за ОНП, засвідчує достатній рівень відповідності академічної та професійної кваліфікації науково-педагогічних працівників тим освітнім компонентам, які вони викладають. Підтвердженням цього є наявні дипломи про вищу освіту, наукові ступені, атестати про вчене звання, свідоцтва про підвищення кваліфікації, дані щодо опублікованих наукових праць. Наукові керівники аспірантів є докторами наук, кваліфікованими дослідниками, які активно займаються науковою діяльністю. Відповідальність за рішення щодо викладання дисциплін певним викладачем покладено на завідувачів кафедр, які забезпечують освітній процес за ОНП, та гарант ОНП. Під час інтерв'ювання здобувачі вищої освіти дали високу оцінку професійним якимостям своїх викладачів. Вони зазначили, що беруть участь у опитуванні “Викладач очима студентів”, яке проводить адміністрація факультету. Загалом кваліфікація викладачів уможливило досягнення цілей та програмних результатів навчання на ОНП.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний відбір викладачів у МНАУ здійснюється відповідно до Положення про обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/constituentand-local-documents/036.pdf>). Прозорість процедури конкурсного відбору викладачів підтверджено під час інтерв'ювання НПП, адміністрації факультету технології виробництва переробки продукції тваринництва, стандартизації та біотехнології, представників сервісних підрозділів. Для проведення такого відбору створюється конкурсна комісія, яка у своїх діях керується зазначеним вище Положенням. При прийманні рішення, згідно Положення, не враховуються результати опитування здобувачів, що формують рейтинг викладача. Під час інтерв'ювання різних фокус груп було виявлено, що частина НПП працює за контрактом (без конкурсу).

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Основним роботодавцем для випускників ОНП є МНАУ. При підготовці докторів філософії виступають партнерами та залучаються до реалізації освітнього процесу співробітники Інституту тваринництва степових районів «Асканія Нова», Інституту розведення і генетики тварин ім. М. В. Зубця НААН, СТОВ «Промінь» Арбузинського р-ну Миколаївської області, Української корпорації з виробництва м'яса «Тваринпром» та ін. Здобувачі освіти виконують дослідження на базі зазначених інституцій, проходять практику, впроваджують результати досліджень, співпрацюють з науковцями.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Професіонали-практики та експерти галузі до проведення аудиторних занять для аспірантів не залучаються. Аспіранти зазвичай звертаються до них за консультаціями під час написання наукової роботи. Під час інтерв'ювання у фокус-групах здобувачів вищої освіти встановлено, що проблемні лекції, семінари, круглі столи, майстер-класи за участі професіоналів-практиків у ЗВО відбуваються епізодично і не носять системного характеру

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Діяльність з професійного розвитку викладачів у МНАУ регламентується «Положенням про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/constituent-and-local-documents/233.pdf>). МНАУ сприяє проходженню викладачами підвищення кваліфікації і стажування в інших освітніх та наукових установах України, зокрема в Національному університеті біоресурсів і природокористування України, ННІ неперервної освіти і туризму, Харківському державному університеті харчування та торгівлі. НПП, задіяні на ОНП, проходять стажування або підвищення кваліфікації не рідше одного разу на п'ять років, що підтверджується відповідними документами. Водночас НПП мало обізнані про можливості інформальної освіти, зокрема через освітні онлайн-платформи Prometheus, EdEra, Vseosvita, ВИЩЕ, Coursera та ін. і фактично не використовують їх для підвищення педагогічної майстерності. Члени експертної групи констатують, що досвід проходження НПП закордонних стажувань у рамках програм академічних обмінів, міжнародних освітніх та наукових проєктів також є обмеженим. Останній міжнародний проєкт, до виконання якого було долучено викладачів, що реалізують ОНП, виконувався в 2017-2019 р. Інтерв'ювання здобувачів і академічного персоналу засвідчило, що НПП лише зрідка використовують інноваційні педагогічні технології.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Під час інтерв'ю з адміністрацією Університету з'ясовано, що Умовами Колективного договору на 2016-2020 роки між адміністрацією та трудовим колективом Миколаївського національного аграрного університету передбачено преміювання НПП за високу професійну майстерність, за творчі виробничі досягнення, за здобутки в підготовці висококваліфікованих фахівців, впровадження наукових розробок університету, зміцнення матеріально-технічної бази та ін. У міжнародних стажуваннях впродовж останніх 5 років серед НПП за ОНП брали участь Підпала Т. (Білорусь, 2019), Данильчук Г. (США, 2016), Гиль М. (Ізраїль, 2016), що було підтверджено відповідними сертифікатами, наданими на запит ЕГ. За результатами спілкування з зазначеними НПП з'ясовано про компенсування витрат МНАУ на перебування їх закордоном впродовж стажування. Наукові керівники підтвердили факт преміювання за опублікування наукових статей у журналах, цитованих у наукометричних базах даних Scopus та WoS в у розмірі, еквівалентному витратам; за своєчасний захист аспіранта - в розмірі місячної з/п; відзначення за інші здобутки приурочено до різноманітних вузівських свят.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОНП, відповідає тим дисциплінам, які вони викладають, що забезпечує досягнення визначених даною програмою цілей та програмних результатів навчання

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Участь НПП, що реалізують ОНП, у міжнародних наукових і освітніх проектах та програмах обмежена. Роботодавці до вдосконалення програм та участі у навчальному процесі долучаються епізодично. Рекомендації: 1) Залучати до проведення аудиторних занять професіоналів-практиків, представників роботодавців та експертів в галузі на регулярній основі з оплатою праці; 2) Розширювати практику академічної мобільності та наукових стажувань викладачів у зарубіжних установах, а також їх залучення до підготовки і реалізації міжнародних освітніх і наукових проєктів; 3) Долучати до освітнього процесу докторів наук за іншими, крім 06.02.01 науковими спеціальностями; 4) Активізувати роботу щодо підвищення кваліфікації НПП в умовах виробництва на провідних підприємствах з виробництва продукції тваринництва як в Україні, так і за кордоном; 5) Розширювати практику академічної мобільності та наукових стажувань викладачів у зарубіжних установах; 6) Запропонувати студентський рейтинг викладачів з визначенням номінантів (Кращий лектор, Кращий науковець тощо) з матеріальним стимулюванням.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Зважаючи на наведені сильні сторони і незначні слабкі сторони, зокрема за підкритеріями 6.4, 6.5, експертна комісія дійшла висновку, що ОНП за спеціальністю 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» обґрунтовано відповідає рівню В за Критерієм 6.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Наповнення фондів бібліотеки є великим, підтверджено регулярність оновлення фондів, в т. ч. за 204 спеціальністю (https://lib.mnau.edu.ua/02_latest%20uploads.html), наявність ряду фахових періодичних видань (https://lib.mnau.edu.ua/02_periodicals.html). До послуг здобувачів – електронна бібліотека (https://lib.mnau.edu.ua/libsearch/page_lib.php), віддалений доступ до БД Scopus, Web of Science, Springer Nature (https://lib.mnau.edu.ua/03_web_of_science_MNAU.htm), Репозитарій (<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/>). Станом на тепер до бази Репозитарію завантажено 1 дисертацію (2015), водночас наповнення бази статтями, тезами, навчально-методичними матеріалами здійснюється на постійній основі. До послуг студентства з гуртожитки, їдальні, кафе, буфети, спортивні зали та ін. Відповідно до відомостей про самооцінювання, у реалізації освітнього процесу за ОП задіяно 8 дослідних лабораторій, а під час огляду МТБ у режимі реального часу представлено 15 лабораторій. Оснащення лабораторій застаріле, не дає змоги на належному рівні проводити науково-дослідницьку роботу. З огляду на це, аспіранти здійснюють дослідження для дисертації переважно на потужностях підприємств-партнерів чи у спеціалізованих лабораторіях поза ЗВО. Наявна можливість проведення досліджень на базі навчально-науково-виробничого центру, де обладнано «Навчально-дослідно-виробничу перепелину ферму», модульну пересувну «Навчально-дослідно-виробничу кролеферму», «Навчально-дослідно-виробничу бджолину пасіку», «Навчально-дослідно-виробничу вівцеферму», «Лабораторію інтенсивних технологій у промисловому свиñarстві». До послуг здобувачів є також 2 навчальні аудиторії з оновленим комп'ютерним забезпеченням. Спеціальне програмне забезпечення передбачене ОБ1.3.2, проте ці програми (NCSS, SPSS, StatGraphics, ІНСЕЛ, СЕЛЕКС, ОРСЕК). НПП та аспіранти додатково користуються рядом безкоштовних програм обробки даних.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до інформаційних ресурсів, необхідних для навчання і викладання в межах освітньої програми є вільним і безкоштовним. НПП та здобувачі вищої освіти мають доступ до електронних ресурсів, який здійснюється в інтернет-класах. Бібліотека також надає ряд додаткових платних послуг (https://lib.mnau.edu.ua/01_perel_plat_posl.html). Навчально-методичні матеріали, розроблені НПП з кожного навчального компонента, знаходяться у вільному доступі у системі Moodle та частково у Репозитарії. Водночас переглянути наповнення створених кабінетів решти дисциплін за ОП не є можливим у зв'язку з наявністю відповідного доступу лише для учасників освітнього процесу. Безоплатно здійснюється перевірка робіт на дотримання принципів академічної доброчесності відповідно до договору з компанією ТОВ «Антиплагіат» на використання програми «Unicheck» строком дії від 20.05.2020 р. до 31.12.2020 р. для перевірки 15 тис. сторінок. На території навчальних корпусів є безоплатний Wi-Fi доступ, а в гуртожитках - платний провідний інтернет. Якість доступу до Wi-Fi – задовільна, потребує поліпшення. Фінансування діяльності НТТМН здійснюється за рахунок коштів від виконання госпдоговірних робіт та за рахунок спонсорських коштів згідно з Положенням про діяльність наукового товариства від 29.05.2017 р.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Позаосвітня діяльність представлена діяльністю хорového колективу «Калина», студії естрадного вокалу, театральної студії «М.А.С.К.А.», ансамблю танцю “Золотий колос”, студії гри на музичних інструментах, рядом спортивних секцій. Про їх існування і результати діяльності добре обізнане студентство. Підтверджено факт компенсації участі у міжнародному закордонному стажуванні Шевчук Н. за рахунок наступного преміювання. У ЗВО діє первинна профспілкова організація студентів (<https://www.mnau.edu.ua/stud/>), однак статут, звіти про діяльність, умови вступу відсутні на сайті університету. Під час бесід з фокус-групами встановлено факти надання матеріальної допомоги аспірантці у зв'язку з народженням дитини, фінансування новорічних подарунків дітям аспірантів. Студентський парламент практично не взаємодіє зі здобувачами з рівня, не залучає їх до різних сфер студентського життя, його діяльність зосереджується в основному на культмасових заходах та волонтерській роботі, про що свідчить стрічка новин на сайті ЗВО. Конкретних прикладів залучення студентського самоврядування у процес удосконалення освітніх програм під час інтерв'ювання не було надано.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Організаційна підтримка аспірантів здійснюється в індивідуальному порядку особисто, листуванням через електронну пошту, за допомогою Viber. На сайті відділу аспірантури у вільному доступі розміщено пам'ятку для аспірантів з інформацією у стислому вигляді щодо основних аспектів діяльності здобувача протягом 4-х років навчання (https://www.mnau.edu.ua/files/nauk_rob/asp-i-doc/pamyatka.pdf), що є гарною практикою. Одним із затребуваних студентських сервісів є діяльність Центру працевлаштування студентів. Наразі на сторінці центру наявні тільки 2 вакансії (<https://graduate.mnau.edu.ua/vacancies/>) та відсутня інформація про майбутніх випускників для потенційних роботодавців за 20 галуззю, як це організовано для 07 галузі. Звернутися за допомогою до Психологічної служби можна особисто або через електронну скриньку довіри за словами здобувачів. Проте на сайті служби (<https://www.mnau.edu.ua/vyh-rob/ps-sluzh/>) немає інформації про місце розташування кабінету та години роботи, вказівки на e-mail психолога чи телефон. Моніторинг психоемоційного стану студентів здійснюється шляхом регулярного анкетування. Загалом до штатного психолога впродовж року надходить ~300 звернень, що свідчить про високий рівень довіри до служби, що є позитивною практикою. Однак психолог не входить до складу комісії з вирішення конфліктних ситуацій, питань протидії булінгу та сексуальним домаганням.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Згідно з «Положенням про організацію інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами» від 25.02.2020 р. (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/279.pdf>) п. 1.4 забезпечується навчання осіб з особливими потребами на правах рівності у академічних групах разом з іншими студентами. В університеті розроблено «Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з обмеженими фізичними можливостями, громадян похилого віку, інших маломобільних груп населення під час перебування на території МНАУ» (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/constituent-and-local-documents/280.pdf>), де детально прописано процедури супроводу і поведження із зазначеними категоріями. Однак «архітектурно» корпуси університету наразі належно не обладнані пандусами, не обладнано туалетні кімнати для представників маломобільних груп, приміщення не оснащено інформаційними вказівниками з написами шрифтом Брайля. Незважаючи на відсутність осіб з інвалідністю в МНАУ на поточний момент, бажано забезпечити доступність усіх приміщень ЗВО, можливість

задоволення фізіологічних потреб для осіб маломобільних груп, відповідним чином обладнавши туалетні кімнати, передбачити для них можливості комфортного пересування. Гарант запевнив, що є можливість організації індивідуального навчання за потреби.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Під час зустрічі з фокус-групами встановлено, що випадків пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією чи корупцією не було. Згідно з п.3.1 «Положення про вирішення конфліктних ситуацій» від 25.02.2020р. до складу комісії з врегулювання конфліктних ситуацій входять: перший проректор, проректор з науково-педагогічної, декани, директор коледжу, уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції, голова профспілкового комітету, три представники органу студ. самоврядування. Однак, зважаючи на делікатність питань, які розглядає комісія, слушноЕГ рекомендувала б включити до складу комісії психолога та юриста. Незрозумілою є процедура вирішення конфліктних ситуацій до дати прийняття Положення у 2020 р. У ЗВО наявні 2 види скриньок довіри: 1)електронна (<https://www.mnau.edu.ua/skrinka-doviry/>); 2)для паперових звернень, і "Скринька Ректора", що з'ясовано під час бесід з фокус-групами. Під час інтерв'ювання представники різних фокус-груп надавали суперечливі дані щодо процедур розгляду і реагування на звернення, що свідчить про неурегульованість процедури. Регулюванню корупційних питань присвячено «Положення про уповноважену особу з питань запобігання та виявлення корупції» (2017), «Антикорупційна програма» (2016), «Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату» від 24.10.15 р.; «Заходи МНАУ щодо запобігання корупційним правопорушенням» від 24.01.2014 р., що передбачають просвітницькі антикорупційні заходи тільки на 2014 р. (<https://www.mnau.edu.ua/zapobigannya-korupcii/>). Питаннями етичного профілю займається комісія з питань профілактики правопорушень згідно «Кодексу корпоративної культури» від 24.12.2015р. (<https://www.mnau.edu.ua/files/home/zapob-kor/kodeks.pdf>).

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

1. Сайт бібліотеки інформативний, з гарною навігацією та великою кількістю додаткових корисних посилань. 2. Публічне централізоване розміщення на офіційній сторінці МНАУ діючих у ЗВО нормативних документів, що регулюють усі аспекти організації освітнього процесу. 3. Різноманітність та активна діяльність гуртків, колективів, ансамблів, спортивних секцій.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

1. У Репозитарії не оприлюднено захищені дисертації. 2. Застаріле обладнання дослідних лабораторій не дає змоги здійснювати науково-дослідну роботу на належному рівні. 3. Відсутність відповідного ліцензійного програмного забезпечення для наукових потреб дослідників. 4. Неукомплектованість приміщень пандусами та ліфтами, туалетними кімнатами. 5. Низька залученість аспірантів до студентського самоврядування, відсутність реального впливу студпарламенту на якість провадження ОНП. Рекомендації: 1) Завантажувати до Репозитарію рукописи захищених дисертацій. 2) Якісно і кількісно оновити спеціалізоване обладнання лабораторій факультету. 3) Приділити більшу увагу урізноманітненню сучасного програмного забезпечення для аналізу наукових даних. 4) Передбачити переобладнання приміщень для забезпечення доступності для представників маломобільних груп.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Зважаючи на недоліки, виявлені за підкритеріями 7.1, 7.5, ЕГ дійшла до висновку, що ОНП за Критерієм 7 відповідає рівню В.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Розроблення, затвердження, моніторинг і періодичний перегляд освітніх програм та організація освітньої діяльності здійснюються згідно з чинним у МНАУ Положенням про раду з якості (2017) (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/quality-management-system/004.pdf>), а також Положення про затвердження, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/269.pdf>). В ньому передбачено здійснення щорічного оновлення ОП, тимчасом профіль ОНП спеціальності 204 не піддавався змінам з початку діяльності в 2016 році. Всі зміни, що відбувалися з ОНП, стосувалися переважно змісту контенту дисциплін. Проектній групі бажано більше уваги приділяти наповненню дисциплін та формуванню блоку вибіркових дисциплін, враховувати потреби аспірантів у зв'язку з виконуваними ними дослідженнями. Не на всіх сайтах кафедр наявна інформація про викладання дисциплін на третьому освітньому рівні.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Під час інтерв'ювання магістрантів і аспірантів, представників товариства молодих вчених з'ясовано, що вони долучаються до процесу розгляду ОНП на засіданнях кафедр, раді факультету, вченій раді університету. ЕГ ознайомила з витягами з протоколів зазначених засідань, на яких розглядалися питання перегляду ОНП за участі здобувачів освіти, академічного персоналу, роботодавців. Так, аспіранти Шевчук Н., Сердюк М., Когут О. у різні роки долучались до удосконалення змісту дисциплін освітньої складової. Як свідчать ухвалення засідань, до висловлених пропозицій дослухаються. Аспіранти університету щорічно анкетуються. Аналіз анкетування аспірантів було надано на запит ЕГ, для широкого загалу результати не доводять. ЕГ констатує факт партнерської взаємодії НПП з аспірантами в МНАУ, наявність інституційних засад для участі здобувачів у процесах перегляду освітніх програм, залучення здобувачів освіти до оцінювання якості освітнього процесу.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Роботодавцями випускників ОНП є керівники освітніх та наукових закладів України, переважно - МНАУ. Діяльність роботодавців здійснюються через функціонування наглядової ради (https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/15_02/naglyadova-rada-polozhennya1.pdf), регламентується Положенням про співпрацю із роботодавцями (зовнішніми стейкхолдерами) у Миколаївському національному аграрному університеті, а також прямим залученням профільних до спеціальності стейкхолдерів для щорічного оцінювання ОНП (https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/tvpptsb/onp/onp_204_asp_16-19.pdf) та навчальних планів; https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/tvpptsb/np/np_204_df_onp_19-20.pdf), заключної атестації випускників (https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/15_02/spysok_golyv.pdf).

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

За представленою до акредитації освітньо-науковою програмою від час проведення експертизи випусків не було. Проте, в інтерв'ю з гарантом ОНП з'ясовано, що більшість випускників аспірантури минулих років за спеціальністю «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» 06.02.04 та 06.02.01 захищали дисертації й залишалися працювати в університеті. Кар'єрний шлях випускників різних ОП відстежується на кафедрах, де формується резерв для заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників та претендентів на вступ до аспірантури із числа кращих випускників. Інформація про кар'єри випускників, які не працюють у МНАУ, наразі не систематизована.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Під час інтерв'ювання керівників структурних підрозділів підтверджено функціонування в ЗВО системи забезпечення якості. У 2018 р. МНАУ отримав сертифікат на відповідність системи управління якістю університету вимогам ДСТУ ISO 9001:2015 (<https://www.mnau.edu.ua/iso/>). Плани і звіти з питань якості освітнього процесу обговорюються на зустрічах ректора та органів студентського самоврядування, на засіданнях навчально-методичних рад факультетів. На основі обговорення приймаються рішення щодо оновлення навчально-методичного забезпечення та планування подальшої діяльності на основі отриманих рекомендацій. Як реагування на виявлені

недоліки у 2020 р. було розроблено низку нових внутрішньоуніверситетських нормативних документів і оновлено застарілі. Частково оновлені робочі програми навчальних дисциплін.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація освітньо-наукової програми «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» за третім ступенем вищої освіти проводиться вперше.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Діяльність університету лежить в межах Концепції розвитку Миколаївського національного аграрного університету на період 2016-2022 рр. (<https://www.mnau.edu.ua/files/home/kg20162022.pdf>). Приймальна комісія оголошує прийом на підготовку здобувачів ступеня ДФ, організацію прийому вступних випробувань безпосередньо проводить предметна комісія, склад якої затвердженої наказом ректора МНАУ. Безпосереднє координування підготовки на третьому освітньо-науковому рівні проводить проректор з наукової роботи; відділ аспірантури та докторантури університету під керівництвом проректора з наукової роботи організує наступні процедури із внутрішнього забезпечення якості вищої освіти: проведення конкурсу до вступу на місця державного замовлення; підготовка та оновлення ОНП, навчальних планів, робочих програм навчальних дисциплін; складання графіків робочого часу здобувачів; підготовка та оновлення індивідуальних планів підготовки докторів філософії; проведення щорічної атестації здобувачів за ОНП; надається методична та практична допомога в оформленні документів при плануванні і виконанні дисертаційних робіт; створення належних умов для дотримання вимог МОН. Під час інтерв'ювання з представниками академічної спільноти з'ясовано, що їх постійно ознайомлюють з питаннями розвитку і вдосконалення освітньої діяльності за ОНП. Інформування відбувається на засіданнях вченої ради університету, факультету, кафедр. Крім того, НПП залучаються до рецензування наукових публікацій здобувачів, навчально-методичних і наукових праць колег з інших кафедр. Сертифікована система управління якістю в МНАУ послідовно працює над формуванням культури якості в університеті.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Діяльність із забезпечення якості освіти у ЗВО належним чином унормовано. Наявна сертифікована система управління якістю. Аспіранти, академічний персонал і роботодавці долучаються до процесу перегляду ОНП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Анкетування стейкхолдерів освітнього процесу не проводяться на постійній основі, відсутній чіткий зворотній зв'язок з ними. Не всі зацікавлені сторони охоплено опитуванням, зокрема абітурієнти та їх батьки, випускники, роботодавці. Не здійснюється оцінювання менеджменту університету. Рекомендації: 1) Розширити коло стейкхолдерів, які анкетуються на предмет оцінювання якості освіти і освітнього процесу. Зокрема, запровадити оцінювання менеджменту університету науково-педагогічними працівниками та менеджменту структурних підрозділів університету науково-педагогічними працівниками і здобувачами вищої освіти. Забезпечити дієвий зворотній зв'язок з респондентами анкетувань щодо якості освіти і освітнього процесу з висвітленням впроваджених рекомендацій і побажань на відповідних веб-сторінках університету.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Зважаючи на те, що усунення виявлених за підкритеріями 8,1, 8.2, 8.4, 8.5 недоліків можна здійснити у короткій термін, ЕГ дійшла висновку, що ОНП відповідає рівню В за критерієм 8.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу в ЗВО регулюються згідно зі Статутом (https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/15_02/statut.pdf), Положенням про організацію освітнього процесу загалом (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/258.pdf>) та Положенням про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Миколаївському національному аграрному університеті зокрема (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/040.pdf>), Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/273.pdf>) та ін. Більшість Положень знаходяться організовано за покликанням: <https://www.mnau.edu.ua/dostup/package-of-documents/>, решта у відповідних рубриках на головній веб-сторінці МНАУ. Деякі нормативні документи потребують обговорення і внесення змін до їх змісту, аби забезпечувати зрозумілість та послідовність дотримання відповідних процедур. Наприклад, нормативні документи щодо вирішення корупційних питань потребують актуалізації покликань; Положення щодо визнання РН, здобутих у неформальній освіті, потребує спрощення процедури реалізації; у Кодексі корпоративної культури йдеться про комісію, яка не функціонує.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

На офіційному веб-сайті (<https://www.mnau.edu.ua/faculty-tvpptsb/faculty-okr/>) було розміщено проект ОНП (https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/tvpptsb/opp/onp_phd_204.pdf). Дату розміщення проекту встановити неможливо. На сайті відсутні відповідні інструкції щодо процедури внесення пропозицій (письмово чи усно, особисто чи анонімно, дедлайн внесення пропозицій, куди направляти свої звернення), що обмежує коло осіб, які можуть і хочуть сприяти покращенню ОНП шляхом внесення зауважень та пропозицій до проекту ОНП. Аспіранти під час інтерв'ювання зазначили, що внесення пропозицій здійснюється шляхом комунікації з науковим керівником. Представники студпарламенту не змогли пригадати жодних конкретних прикладів щодо внесення змін до ОНП, не комунікували з аспірантами з метою виявлення побажань останніх. Наявні рецензії на ОНП від роботодавців носять винятково схвальний декларативний характер (https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/tvpptsb/OOP/recenz_204.pdf). Перелік пропонованих змін не оприлюднено на сайті. ЕГ констатує про недосконалість процедури отримання відгуків на ОНП.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ОНП оприлюднена на головній сторінці факультету (<https://www.mnau.edu.ua/faculty-tvpptsb/faculty-okr/>) та аспірантури (<https://www.mnau.edu.ua/nauk-rob/asp-i-doc/>). Документ є завізованим, має офіційний характер. Основним джерелом інформування здобувачів про наявні РНП/силабуси є кабінети відповідних дисциплін у системі Moodle. Додатково на сайті кафедри (<https://www.mnau.edu.ua/faculty-tvpptsb/kaf-tvpt/#1545220177391-ab1a898e-cfad2ad9-88a7>) наявні покликання на РНП/силабуси, що представлені не в повному складі, вибірково завізовані, дублюють одне одного, розміщені на Google Disk (<https://drive.google.com/drive/folders/1Y-LFEIIq2oxlOkcR216SzxwLROy2EMvm>). На момент проведення акредитації на Google Disk розміщено РП та силабуси тільки для ОК4, ОК7 і ВБ1.1. Дати розміщення інформації у хмарному середовищі - 30 березня 2020 р.; 11-12 лютого 2020 р.; 6, 9 та 10 листопада 2020 р. (напередодні акредитаційної експертизи). Сріншоти екрану наповненості папки «Робочі програми та силабуси дисциплін» на Google Disk представлено у документі «Кр. 9.3», долученого до звіту ЕГ. Відповідна інформація про часові проміжки оприлюднення РП/силабусів по завершенню візиту до ЗВО стала недоступною. Загальний перелік фахових компетентностей за окремими ОП оприлюднено на сайті (<https://www.mnau.edu.ua/faculty-tvpptsb/faculty-fah/>).

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Прозорість та публічність основних документів і процедур, котрі забезпечують та регулюють освітній процес ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

1. Не реалізовано можливості внесення пропозицій та зауважень на оприлюднений проєкт ОНП з власної ініціативи, без звернення представників ЗВО за отриманням рецензії. 2. Відсутня інформація про дати початку та завершення прийому пропозицій щодо удосконалення ОНП. 3. Перегляду, актуалізації та обговорення щодо внесення змін потребують ряд нормативних документів ЗВО. Рекомендації: 1) Забезпечити можливість звернення стейкхолдерів з використанням електронної форми на сайті, листування з гарантом за допомогою e-mail, розміщення адреси для паперових листувань, графіку очних зустрічей з обговорення внесених пропозицій до ОНП за участі всіх зацікавлених сторін. 2) Розміщувати інформацію про часові проміжки здійснення прийому пропозицій і зауважень щодо проєкту ОНП, оприлюдненого на сайті ЗВО. 3) Переглянути і оновити внутрішньоуніверситетські нормативні документи, про недоліки в змісті яких йшлося у різних розділах звіту.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Зважаючи на можливість оперативного коригування функціоналу сайту, ЕГ дійшла висновку, що ОНП обґрунтовано відповідає рівню В за Критерієм 9.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Аналіз профілю, структури і змісту ОНП, навчального плану, робочих програм дисциплін обов'язкового і вибіркового блоків, наповнення навчальної платформи Moodle показав, що ОНП «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва», яка реалізується в Миколаївському національному аграрному університеті, загалом відповідає науковим інтересам аспірантів і уможливорює їх повноцінну підготовку до дослідницької і викладацької діяльності за фахом. Серед обов'язкових освітніх компонентів наявні дисципліни «Організація проведення наукових досліджень», «Спеціальні інформаційні системи і технології», «Системний підхід використання з методів математичного моделювання», спрямовані на набуття компетентностей дослідника, який може спланувати і провести експеримент, провести належну статистичну обробку отриманих даних. Педагогічній майстерності аспірант має змогу навчитися завдяки обов'язковим освітнім компонентам «Педагогіка вищої школи» та «Педагогічна практика», обсяг яких у сукупності становить 7 кредитів ЄКТС.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

Нині на ОНП навчається 8 аспірантів. Їх науковою діяльністю керують 7 докторів наук, 6 з яких є штатними працівниками МНАУ і 1 (Повод М.Г.) – сумісник. Аналіз тем дисертаційних досліджень здобувачів, їх наукового доробку показав повну відповідність науковим інтересам наукових керівників. Профілі останніх розміщено на веб-сторінках кафедр факультету технології виробництва та переробки продукції тваринництва, стандартизації та біотехнології. Наукові керівники є активними дослідниками з великим публікаційним доробком, у тому числі у виданнях, що індексуються в міжнародних наукометричних базах, учасниками наукових проєктів, членами редколегій та рецензентами наукових часописів, в яких публікуються також здобувачі. Підтвердження дотичності напрямів досліджень аспірантів і керівників, наявність у них спільних наукових праць представлено у додатку до звіту ЕГ.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

У межах ОНП «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» для проведення і апробації результатів наукових досліджень у МНАУ наявні такі можливості: - чотири рази на рік видається науковий збірник «Вісник аграрної науки Причорномор'я» (<http://visnyk.mnau.edu.ua/>), який включено до переліку фахових видань України (категорія Б) з аспірантів ОНП мають публікації в цьому виданні, публікації для них безкоштовні; - щорічно проводиться ряд науково-практичних конференцій і семінарів. Зокрема, у 2020 р. на факультеті проведено 4 науково-практичні семінари за тематикою спеціальності 204 (<http://www.mnau.edu.ua/faculty-tvpptsb/faculty-ndr/>); - аспіранти ОНП мають доступ до використання ресурсів спеціалізованих навчальних лабораторій факультету, а також філій кафедр на базі Миколаївської регіональної державної лабораторії ветмедицини, лабораторії сільськогосподарської продукції ДП «Миколаївстандартметрологія». Університетом укладено угоди про творчу співпрацю з рядом науково-дослідних установ України; - для забезпечення ОНП використовується база навчально-науково-науково-практичного центру МНАУ, зокрема перепелина ферма, кролеферма, створюються вівцеферма та пасіка (<http://www.mnau.edu.ua/structure/nnpc-mnau/>); - діє міжкафедральний науковий семінар, пов'язаний з функціонуванням спеціалізованої вченої ради на факультеті ТВППТСБ. На факультеті наявна «критична маса» науковців, які можуть надати кваліфіковані консультації аспірантам за тематикою їх досліджень і в колі яких аспіранти можуть презентувати і апробувати свої результати.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

Міжнародна діяльність МНАУ здійснюється у процесі реалізації Концепції розвитку МНАУ на період 2016-2023 рр. (<http://www.mnau.edu.ua/dostup/package-of-documents/>). Міжнародними партнерами факультету ТВППТСБ є ряд зарубіжних закладів вищої освіти, з якими укладено угоди про співробітництво (https://www.mnau.edu.ua/faculty-tvpptsb/#faculty_mizhnar/). Кафедри факультету ТВППТСБ тісно співпрацюють з білоруськими колегами, зокрема із Гродненського ДАУ, РУП «Національно-практичний центр Національної академії наук Білорусі з тваринництва (м. Жодино), Інституту генетики та цитології НАН Білорусі, (м. Мінськ). На жаль, аспіранти ОНП спеціальності 204 недостатньо інтегровані у міжнародну академічну спільноту. На даний час вони, а також їх наукові керівники не беруть участі у виконанні міжнародних проектів, не реалізовували програм академічної мобільності. Из 8 аспірантів лише аспірантка Шевчук Н. має досвід міжнародного стажування і участі в міжнародній конференції з проблем молочного скотарства у Білорусі. 2 аспіранти (Шевчук Н., Сердюк М.) мають публікації у виданнях, що індексуються в міжнародних наукометричних базах. Водночас ЗВО готовий всіляко сприяти міжнародним стажуванням здобувачів і НПП.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Під час інтерв'ю з науковими керівниками аспірантів з'ясовано, що вони долучаються до виконання науково-дослідницьких проектів, в т. ч. тих, що фінансуються за рахунок державного бюджету. Зокрема, у 2017-2019 рр. виконувалась НДР «Наукове обґрунтування та розробка нових методів визначення племінної цінності та раннього прогнозування» під керівництвом доц. Лихач А.В. з бюджетом 1 млн грн. Виконується ряд НДР без фінансування, а також ініціативних тем з державною реєстрацією під керівництвом проф. Підпалої Т.В., Патревої Л.С., Крамаренка С.С. За рахунок коштів замовників за госпдоговорами виконується 9 НДР. У всіх проектах беруть участь аспіранти. На 2019-2020 рр. за рахунок коштів загального фонду державного бюджету з обсягом фінансування 1,5 млн грн було заявлено виконання НДР на тему «Підвищення м'ясної продуктивності свиней та овець на основі інноваційних технологічних та селекційних рішень», керівник – проф. Крамаренко С.С., виконавці – доценти Лихач В.Я., Луговий С.І., аспірант Фаустов Р.В. Результати проектів регулярно публікуються, виконавцями отриманоують патенти. Інформацію про зазначені здобутки наукових керівників розміщено у їх профілях на веб-сторінках кафедр.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Під час інтерв'ювання в різних фокус-групах з'ясовано, що ЗВО вживає необхідні заходи та процедури щодо запобігання академічній недоброчесності учасників освітнього процесу. У МНАУ розроблено і діє Кодекс академічної доброчесності (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/260.pdf>); до контракту НПП з ректором університету внесено пункти щодо дотримання академічної доброчесності. Під час інтерв'ювання здобувачів освіти з'ясовано, що МНАУ популяризує академічну доброчесність і для протидії порушенням використовує відповідні технологічні рішення. Зокрема, Університетом укладено угоду з ТОВ АНТИПЛАГІАТ для перевірки наукових робіт на текстові збіги (програма Unichek). Для аспірантів МНАУ така перевірка безкоштовна. У спеціалізовану вчену раду надається довідка про підтвердження відсутності академічного плагіату у роботі. Кваліфікаційні і наукові роботи здобувачів, публікації НПП перевіряються на авторську оригінальність стовідсотково. Комісії з питань етики та академічної доброчесності для розв'язання етичних конфліктів між членами університетської спільноти у МНАУ наразі не створено.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

Наукові керівники аспірантів беруть активну участь у виконанні НДР, що фінансуються із державного бюджету, а також госпдоговірних тематиках, і залучають до їх виконання аспірантів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

Залучення студентів до міжнародних програм академічної мобільності на низькому рівні. Наукові керівники аспірантів і НПП, які забезпечують освітні компоненти, не задіяні у міжнародних проєктах, що послаблює рівень інтернаціоналізації ОНП. Для розв'язання етичних конфліктів між членами університетської спільноти, а також проблем академічної доброчесності відсутня відповідна комісія. Рекомендації: 1) Організувати тренінги з підготовки грантових заявок, мотиваційних листів тощо для НПП і здобувачів вищої освіти з метою активізації їх участі у міжнародних проєктах та програмах академічної мобільності. 2) Створити Комісію з питань етики та академічної доброчесності для вирішення етичних конфліктів і реагування на випадки академічної недоброчесності.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

Беручи до уваги позитивні практики ЗВО, розуміння менеджменту проблем та недоліків у провадженні ОНП і готовність їх вирішувати, можливості ЗВО для виправлення недоліків у короткостроковій перспективі, ЕГ дійшла висновку, що за Критерієм 10 ОНП відповідає рівню В.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

1. На запит ЕГ з метою отримання додаткової інформації у кількості 18 документів до кабінету справи завантажено 68 документів, більшість з яких надають надмірну, не запитувану попередньо ЕГ інформацію. 2. Більшість документів, що регулюють освітній процес прийнято 29.05.2017 р. та 25.02.2020 р. 3. З метою оцінювання спроможності ЗВО до формування разових вчених рад за ОНП експертною групою було взято до уваги інформацію, надану гарантом ОНП та розміщену у профілях НПП у відповідних базах даних, щодо компетентностей НПП та їх наукового доробку. Підтверджено наявність "критичної маси" науковців, необхідної для підтримки аспірантів в їх дослідженнях, присвячених розвитку агропромислового комплексу. На думку ЕГ, формування разових спеціалізованих вчених рад для захисту дисертаційних робіт аспірантів за напрямками спеціальності 204 є можливим.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

В

Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	E
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6 . Людські ресурси	B
Критерій 7 . Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8 . Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9 . Прозорість та публічність	B
Критерій 10 . Навчання через дослідження	B

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **умовна (відкладена) акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Кр.4.2.pdf</i>	8pQiswb4y1GRpRXIob8KryzvCcECYIpTljCwfgRMAiM=
Додаток	<i>аспірант-керівник.pdf</i>	L+QCvMgb5+HgqHA6dHrTtNGstqbU+6huJVvpHdZCSJk=
Додаток	<i>Кр.9.3.pdf</i>	vPeRugeJIRbaIEeAjxK+2cYv4EqjcEV5oZo37P7m5Gk=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Димань Тетяна Миколаївна

Члени експертної групи

Повозніков Микола Гаврилович

Гончар Юлія Миколаївна